

ALCOVER

MUNTANYES DE PRADES

PATRIMONI ARQUITECTÒNIC, PALEONTOLÒGIC I NATURAL

AJUNTAMENT
D'ALCOVER

MUSEU MUNICIPAL D'ALCOVER

ALCOVER CONVIDA AL DESCOBRIMENT DEL SEUS RACONS

L'Ajuntament d'Alcover inverteix els seus recursos en el reconeixement de l'interès turístic del seu patrimoni. Aquesta actuació es concreta en l'oferta museística i la difusió de la interessant col·lecció de paleontologia que acull el Museu, la ruta urbana que permet la interpretació dels diferents valors arquitectònics i monumentals del nucli antic i en el llegat etnogràfic que es troba a la Vall del riu Glorieta, un espai de referència pels seus valors naturals i paisagístics.

El centre històric d'Alcover està impregnat de molts elements arquitectònics de gran valor, que exalten la magnificència del passat de la vila d'on s'extreuen les principals característiques de la història social i econòmica del municipi.

Un important llegat d'exemplars fòssils corresponents al triàsic que ara ja es troba exposat en una mostra titulada "Les muntanyes de prades, ara fa 240 milions d'anys" serveix com a espai d'interpretació de l'evolució natural d'aquest entorn, en un treball de divulgació i de coneixement molt interessant.

A l'interior del Camp de Tarragona, Alcover es troba ben comunicada amb Tarragona, Reus, Valls i Montblanc així com els nuclis de l'eix turístic de la Costa Daurada. L'existència d'un important patrimoni natural i cultural, la vall del Glorieta dins el futur parc Natural de les Muntanyes de Prades, el creixement poblacional, el manteniment d'un nucli antic amb valors arquitectònics d'interès, i la ja habitual presència de visitants fan que Alcover actualment plantegi els seus pilars de promoció turística que passen pel reconeixement dels valors de la seva identitat.

Alcover es troba a la zona de contacte entre les muntanyes de Prades i el Camp de Tarragona.

ALCOVER PLANTEJA LA SEVA PROMOCIÓ TURÍSTICA A PARTIR DE LA REVALORITZACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL, PALEONTOLÒGIC I ARQUITECTÒNIC. UNA TASCA QUE DES DE L'OCTUBRE COMPTA AMB L'ACTUACIÓ DEL MUSEU MUNICIPAL D'ALCOVER, EL MOTOR DE LA DIVULGACIÓ, PROMOCIÓ I DIFUSIÓ DELS SEUS VALORS.

EL MUSEU MUNICIPAL D'ALCOVER PROTECCIÓ, ESTUDI I DIFUSIÓ DEL PATRIMONI

El museu és el principal centre de difusió dels valors turístics locals. A la fotografia: imatge de la façana sud del museu, damunt del portal de la Saura.

“EL MUSEU PRETÉN ABASTAR UN PROGRAMA AMPLI D'ACTIVITATS DES D'ON VERTEBRAR I DIFONDRE AL PÚBLIC EL PATRIMONI LOCAL”.

Les activitats i ofertes culturals que s'hi relacionen van més enllà de les tradicionalment contemplades per una institució d'aquest tipus. Es a dir, **el museu pretén abastar un programa ampli d'activitats des d'on vertebrar i difondre al públic en general tot el patrimoni del qual es custodi i com a tal representa.**

El museu, recentment reformat i restaurat, ha finalitzat un període d'obres important a partir del qual readaptar el contenidor a les noves exigències d'una institució moderna. Una acurada **restauració de les pintures decoratives de la planta noble de ca Batistó ha recuperat un espai de gran bellesa i vàlua patrimonial** que es preveu musealitzar ben aviat, tot i que avui dia roman integrat dins les dependències del museu com a espai dedicat a activitats diverses.

El Museu Municipal d'Alcover és una col·lecció d'interès públic gestionada pel Patronat del Museu, qui en té la seva titularitat jurídica a instància de l'Ajuntament d'Alcover. **Fundat l'any 1967 com a mesura per donar cabuda als fòssils que començaven a sortir a les pedreres d'Alcover-Mont-ral, el 1973 el museu fou traslladat definitivament a ca Batistó, una casa senyorial del segle XVII, on hi romangué obert fins al 1998.** Per bé que ubicat a l'interior de l'antiga casa senyorial de ca Batistó, el Museu ocuparia també part de les antigues estances sobre el portal de la Saura i l'edifici adjacent a ca Batistó, rehabilitat aquest últim per complir les funcions de museu. Avui dia, l'Ajuntament d'Alcover i el Patronat del Museu tenen molt interès a situar-lo en el centre d'interès cultural, científic i turístic en què sempre ha estat.

LES MUNTANYES DE PRADES ARA FA 240 MILIONS D'ANYS. ELS FÒSSILS ALCOVER-MONTRAL

UNA MOSTRA REPRESENTATIVA DEL CONJUNT DE FÒSSILS CONSERVATS I ESTUDIATS EN EL TRANCURS DEL TEMPS PEL MATEIX MUSEU OFEREIX ACTUALMENT EN UNA EXPOSICIÓ D'INTERÈS PER A LA INTERPRETACIÓ PALEONOLÒGICA DE LES MUNTANYES DE PRADES

El contingut del museu acull un nombre variat de col·leccions d'objectes, de característiques i naturalesa molt diverses. **La col·lecció més important és la de paleontologia, formada per fòssils de quasi totes les eres geològiques de la Terra fins a un total de més de 2.000 exemplars, però on destaca molt especialment el conjunt de fòssils del Triàsic, procedents de les pedreres d'Alcover i Mont-ral.**

El jaciment presenta una excepcional i particular fossilització d'animals aquàtics, d'entre els quals cal destacar els peixos i els animals invertebrats. Es tracta, sens dubte, d'una de les col·leccions paleontològiques més importants de Catalunya, i un referent científic arreu del món.

És a partir de la dècada dels seixanta, just quan es produeix l'exploració moderna de les pedreres d'Alcover-Mont-ral, que comencen a aparèixer els primers fòssils. Informats d'aquests descobriments, els Drs. Via i Boada (com a director del Museu Geològic del Seminari de Barcelona) i Villalba (professor de la Universitat de Barcelona), ambdós membres del CSIC, s'interessaren per les descobertes, tot iniciant-ne la seva recollida i estudi científic. Aquestes primeres investigacions varen permetre determinar que els exemplars aquí presents són espècies úniques al món. El seu estudi proporcionà noves espècies i gèneres, els quals en molts casos han agafat el nom dels seus investigadors, del poble, de la comarca o del país: *Alcoveria brevis*, *Systolichthys catalaunicus*, *Perleidus viai*, *Montralia muelleri*, *Tarracolimulus rieki*, *Oneirophantes tarragonensis*, etc. Així doncs, el museu conté una **valuosa col·lecció de Ciències Naturals que hi roman exposada, i de la qual, caldria destacar-ne també tot el suport didàctic que s'hi relaciona, al voltant d'una interessant oferta pedagògica per a grups escolars.**

Exemplar fòssil de la col·lecció paleontològica, *Perleidus giganteus*

“A PARTIR DE L'EXPLOTACIÓ MODERNA DE LES PEDRERES COMENCEN A APARÈIXER ELS PRIMERS FÒSSILS. DELS PRIMERS ESTUDIS ES VA PODER DETERMINAR QUE AQUESTS EREN ÚNICS”.

Vista de la sala de paleontologia. Què és un fòssil i com es forma?

És per això que des del museu s'ha volgut donar la dimensió que correspon a una col·lecció d'aquestes característiques, i s'ha creat i dissenyat tot un nou muntatge expositiu de la sala de fòssils que, sota el títol: "Les muntanyes de Prades ara fa 240 milions d'anys. Els fòssils d'Alcover-Mont-ral", convida el públic a gaudir de l'important patrimoni paleontològic del jaciment fossilífer d'Alcover-Mont-ral.

"EL MUSEU HA VOLGUT DONAR LA DIMENSIÓ QUE MEREIX UNA COL·LECCIÓ D'AQUESTES CARACTERÍSTIQUES: UN MUNTATGE EXPOSITIU DE LA SALA DE FÒSSILS QUE COMBINA UN DISCURS MUSEOGRÀFIC MODERN I ENTENEDOR"

Mostra de l'àmbit Alcover-Mont-ral.

L'oferta que ofereix aquesta sala d'exposició permanent no se cenyeix únicament i exclusiva a la presentació dels exemplars més emblemàtics de la seva col·lecció. **L'exposició combina un discurs museogràfic modern i entenedor, mitjançant text escrit i fotografia i amb la possibilitat de gaudir d'una visita guiada en què es descobreix al públic, allò que queda ocult als ulls del visitant.** S'explica com és l'origen d'aquesta col·lecció, com i quan es varen descobrir els primers exemplars, i de retruc, la realitat patrimonial d'una explotació a l'aire lliure. Concretament, d'unes pedreres d'on s'extreu l'anomenada pedra d'Alcover que de manera fortuïta i al llarg de les darreres dècades convertiria els picapedrers en improvisats paleontòlegs, vertaders artífexs d'una troballa sense precedents, un patrimoni paleontològic de gran valor científic i cultural i un clar referent per a la vila.

Plafó de presentació de l'exposició.

CAMINANT ENTRE EL RENAIXEMENT I EL BARROC

“UNA RUTA URBANA TANCADA AMB L’OBJECTIU D’OFERIR UNA PASSEJADA EN EL TEMPS I ESTABLIR UNA DIALÈCTICA ENTRE EL VISITANT I LA HISTÒRIA QUE LES PEDRES EXPLIQUEN”.

l'església nova

Ermita del Remei

Portal de Sant Miquel

l'església vella

Des del museu també s’ha volgut consolidar un altre eix d’actuació, més enllà de la realitat física del museu, concretament el que fa referència als itineraris culturals. Estem parlant de l’oferta actual d’una visita guiada a la ruta urbana, que sota el títol “Una passejada en el temps”, pretén posar de manifest l’important llegat històric i arquitectònic amb què compta la vila i que, com un llibre obert, descriu per si mateix, a través d’edificis antics i vestigis del passat, moments àlgids d’esplendor de la seva història, com ara tot allò que manté relació amb l’època daurada del Renaixement.

S’ofereix, doncs, una ruta urbana tancada, amb origen i final al mateix museu, amb l’objectiu de fer una passejada en el temps i establir així una dialèctica entre el visitant i la història que les pedres expliquen, tot plegat, com a testimonis inerts que són d’un passat important.

El portal de la Saura i el de Sant Miquel constitueixen avui dia un record de l’ antiga muralla. Una fortificació bastida a mitjan segle XIV, amb divuit torres defensives i almenys tres portals.

D’aquella època es conserva també, entre altres elements rellevants, una de les dues esglésies que hi havia, la de Santa Maria, d’estil romànic. Una joia arquitectònica considerada actualment monument històric-artístic, tot i que l’any 1937 patí un desgraciat accident que provocà l’esfondrament de bona part de la seva estructura. La fundació del convent de Santa Anna va marcar una nova etapa. Es tractava d’una primera construcció fora muralla, de finals de segle XVI.

Ca Cosme

L'abadia

Casa Domingo

L'auge econòmic i demogràfic va anar acompanyat d'una majestuositat i riquesa arquitectònica sense precedents a la vila. **Ca Cosme i l'abadia, encarregats al mestre d'obra Pere Blai l'any 1618, en són un viu exemple, ja que, tot i el pas del temps, les seves façanes de pur estil renaixentista es conserven gairebé intactes.**

El Barroc també va deixar la seva empremta a la vila. Endinsem-nos als paratges naturals que l'envolten i apropem-nos a la coneguda ermita del Remei, clar exponent de la febre constructiva, pel que fa a petits santuaris, que es produí en el camp de Tarragona al llarg del S.XVIII.

Un entorn natural, el del riu Glorieta, que embolcalla tot una riquesa patrimonial, tant natural com cultural, d'un gran interès. **Aturem-nos de ple en la singularitat dels molins paperers, restes d'arqueologia industrial que encara avui tenen molt a explicar-nos pel que fa a la nostra història passada.** El patrimoni cultural i arquitectònic que des del museu es vol difondre no es restringeix tan sols al nucli urbà, sinó que s'insereix dins un programa marc més ampli: protegir el patrimoni cultural alcoverenc, més enllà dels límits avui dia dibuixats pel recorregut de les antigues muralles. Expandim així el camp d'actuació i difusió patrimonial cap a altres indrets circumdants no menys significatius, molts d'ells envoltats d'un paratge natural de gran bellesa.

DADES D'INTERÈS

Museu Municipal d'Alcover

Carrer de la Costeta, 1-3

43460 - Alcover

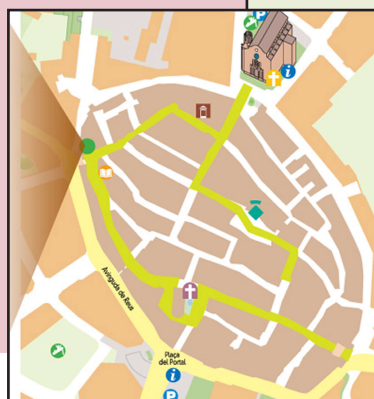
www.museualcover.org

Ajuntament d'Alcover

Plaça Nova, 3

43460 - Alcover

www.alcover.com

LA VALL DEL RIU GLORIETA, TAST I MOSTRA DE LA BELLESA D'UN ESPAI FLUVIAL A LES MUNTANYES DE PRADES

ELS MOLINS PAPERERS DE LA VALL D'AQUEST AFLUENT DEL FRANCOLÍ VAN TENIR UNA FUNCIÓ MOLT DESTACADA EN EL CREIXEMENT ECONÒMIC DE LA VILA AL LLARG DELS S.XVIII I XIX, FET QUE VA COINCIDIR TAMBÉ EN EL PUNT MÉS ÀLGID DE PROSPERITAT A CATALUNYA.

L'any 1775 s'enumeren 109 molins paperers a tot Catalunya. L'eix Francolí-Brugent, amb 25 es converteix en la segona zona manufacturera de paper, després de l'Anoia. La construcció d'aquests molins va continuar al municipi al llarg del S.XIX. La indústria del paper era la base econòmica del desenvolupament del poble al llarg d'aquests segles.

L'any 1897 consta l'existència de 10 fàbriques de paper mogudes pel cabal del riu Glorieta. Aquestes instal·lacions aprofitaven els desnivells del terreny per fer saltar l'aigua i produir, així, la força motriu que els era necessària. En aquests molins es produïen diferents tipus de paper. És al primer terç del S.XX quan van desaparèixer totalment aquestes indústries i es produí l'abandonament progressiu dels molins.

L'estructura constructiva i les característiques més singulars d'aquests molins són: planta lleugerament rectangular, construïts amb terra amassada i arrebossada damunt de carreu. Tenien diverses plantes i funcions: soterrani per a l'activitat paperera; planta baixa i altres, destinades a habitatges, i les plantes superiors destinades a miradors.

Al costat dels edificis s'hi pot veure la sèquia que els subministrava l'aigua i l'aqüeducte que conduïa l'aigua fins als masos.

És difícil trobar arreu de Catalunya un conjunt de molins paperers com els de la finca de mas de Forès (10 minuts de l'ermita del Remei, direcció al Niu de l'Àliga).

Aquesta finca té una superfície aproximada de 102 hectàrees, on gairebé 90 d'aquestes corresponen a massa forestal. A les proximitats de les edificacions hi ha una zona enjardinada de 7.000 metres quadrats, on s'hi conserva un antic molí d'oli i un celler. **Per la seva disposició forma part d'un conjunt d'interpretació industrial de gran valor en un entorn majestuós. El molí, situat a la cota més alta, conegut com a "el Molí de dalt" és un referent de la història i cultura local.**

LA BIODIVERSITAT DE LA VALL

Per les seves característiques d'ubicació, **la vall del Glorieta és un exponent molt aclaridor de les moltes comunitats vegetals presents a les muntanyes de Prades, entre les quals destaquen: el bosc de ribera, l'alzinar litoral, amb capçades espesses que fan augmentar la humitat ambiental i les pinedes secundàries de pi blanc.**

La transparència de les aigües i la rica comunitat animal que hi habita és una de les més riques de les muntanyes de Prades. Donat l'interès i l'atractiu paisagístic, aquesta vall és un indret ideal per acostar-se a les muntanyes de Prades i anar resseguint els diferents senders. La vall del riu Glorieta és un dels indrets més rics en patrimoni natural de la **zona d'interès natural de les muntanyes de prades.** Aquest paratge únic permet visualitzar i estudiar els principals trets que el caracteritzen: els ecosistemes de muntanya, els fluvials, la diversitat geomòrfica (fòssils i pedra d'Alcover), els diferents usos i aprofitaments dels recursos naturals al llarg de la història. **En definitiva, part important del llegat patrimonial de la zona que cal conservar i custodiar.**